

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

1

2002

ВИДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

“СВІТОВИД”:
10 років у мистецькому світі

Дебют
Оксани Дмитерко

ISSN 0130-1799

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

ВИДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ

1

2002

СУЧАСНИЙ СТАН І СПРЯМУВАННЯ.
ІСТОРІЯ. ТЕОРІЯ. ІДЕОЛОГІЯ.
МЕТОДОЛОГІЯ. ХУДОЖНЯ
НАЦІОЛОГІЯ. ЕСТЕТИКА.
ОБРАЗОТВОРЧА ОСВІТА. ПЕДАГОГІКА.
ПРАКТИКА. ІНФОРМАЦІЯ.

ДУМКИ ВГОЛОС	<i>Андрій Надієць</i>	3	ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ	<i>Микола Дьомін</i>	31
Шлях до духовного визволення			Перервані задуми (Микола Черенюк)		
СЛВЕТНІ	<i>Ольга Лагутенко</i>	6		<i>Нінель Гассанова</i>	43
В полоні легенд Графіка Миколи Бутовича			Спалахнути і не згаснути (Михайло Куленко)		
МИ І ЧАС	<i>Тетяна Журунова</i>	18		<i>Олесь Остапенко</i>	50
Подільські етюдї Петра Холодного До 125-ї річниці від дня народження мистця			У пошуку рідного краєвиду (Ігор Божко)		
	<i>Григорій Міщенко</i>	10	Передати світ почуттів (Іван Булавицький)	<i>Сергій Росляков</i>	60
Від декоративізму до метафізики простору				<i>Тетяна Басанець</i>	82
"Світовид": 10 років у мистецькому світі		40	Як серпневий подарунок (Микола Прокопенко)		
Будинку творчості в Очакові 30 літ		57		<i>Ольга Тарасенко</i>	83
НАШІ ЮВІЛЯРИ	<i>Платон Саварчук</i>	12	ДУХОВНА СКАРБНИЦЯ	<i>Раїса Свирида, Сергій Верговський</i>	36
Через терни... Володимиру Куткіну - 75			Святині Києва в уявленнях народної культури		
	<i>О. Пошивайло, В. Онищенко, В. Данилейко</i>	20	ЗНАЙТИ СЕБЕ	<i>Федір Озовець</i>	38
Патріарх української керамології Юрію Лашуку - 80			Україна Віктора Ковтуна		
	<i>Анатолій Коваленко</i>	25	Андрій Бокотей і феномен української гуги		44
Поклик рідної землі До 90-річчя від дня народження Віри Роїк				<i>Василь Махно</i>	72
МИСТЕЦЬКА ОСВІТА		14	Семантика печалі Петра Мороза		
Крок за кроком Харківська академія дизайну і мистецтв	<i>Анна Покотило</i>	66	УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В СВІТІ	<i>Андрій Ментух</i>	47
Народне мистецтво як культурогенний чинник формування мистця			Дебют Анни-Оксани Дмитерко-Туцької		
ІМ'Я В МИСТЕЦТВІ	<i>Марія Хрущак</i>	16	ЗАДУМ І ВТІЛЕННЯ	<i>Олександр Федорук</i>	48
В суголосності з природою (Сергій Шишко)			Синкретизм генеалогії кольору (Іва Павельчук)		
	<i>Ніна Велігоцька</i>	84	НАМАЛОЙ УКРАЇНУ	<i>Володимир Підгора</i>	53
Віктор Григоров - це стиль			Міфологізм Андрія Антонюка		
ПАМ'ЯТЬ	<i>Ніна Клименко</i>	22	МУЗЕЇ І ЕПОХИ	<i>Сергій Росляков</i>	58
Спомин про Оксану Павленко			Мистецькі скарби Півдня України		
	<i>Володимир Данилейко</i>	29	ІНВЕКТИВА З ПРИВОДУ	<i>Григорій Міщенко</i>	62
По кому тужить осінній вітер...			Звання академіка має звучати гордо		
МИСТЕЦЬКА СПЛАШИНА	<i>Ірина Удріс</i>	23	ВИСТАВКИ	<i>Остап Ханко</i>	63
Роль української періодики початку ХХ століття у формуванні концепції історії вітчизняного мистецтва			"Хочемо мати надію..." (Олександр Мельник)		
	<i>Олена Загаєцька</i>	30	Одним шляхом... (Валерій Голинський, Тетяна Диманова-Голинська)	<i>Лейля Таїрова</i>	63
Мовою гармонії (Зінаїда Вікторжевська)			ДО 188-ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Т.Г.ШЕВЧЕНКА	<i>Тетяна Андрущенко</i>	94
У НАЦІОНАЛЬНІЙ СПІЛЦІ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ		26	"Незабутній друг мій Штернберг"		
В. Онищенко, М. Кішук, П. Печорний, М. Чурлу, І. Кузуб, Л. Борисенко III Всеукраїнський салон декоративно-ужиткового мистецтва (Київ)			ГАЛЕРЕЯ "ОМ"	<i>Марко Гейко</i>	91
		52	Марко Гейко		
Південні джерела (Миколаїв)			Мистецька хроніка	19, 33, 51, 67, 71, 80	
Мистецький світ: час, простір, світогляд (Тернопіль)		70			

Синкретизм генеалогії кольору

теріальність предмета і середовища. В пору цих стильових уподобань вона виробила для себе такі правила письма, що були означені рафінованим метафорично-символічним мисленням, коли сам час розчинявся в світлі прозорих декоративних плям і яскравих ліній і в просторі уявних ілюзій зникали найменші натяки на час, а на полотні, в композиції відпадала потреба у тіні. Малюнок характеризував матеріальність об'єкта і оточення, а скерованість мистця до реалій виявляли іманентні для цього стану мислення способи специфічного образу природи,

скажімо, через фронтальність зображення, декоративізм площини, найбільш точні пунктуалізації предмета. Тоді з'явилася серія пейзажів та натюрмортів, що привернули увагу галеристів і приватних колекціонерів (європейських і українських). Слід пам'ятати, що ці жанри живопису неосецесійного спрямування були портретом об'єкта, стану, як, скажімо, "крісло" Ван Гога чи "портрети" казкового Андерсена. Для художника було важливе зображення "портрета" гори, крісла, чайника, чашки, сервізу, зісохлого чорного яблука, через що усі об'єкти, що потрапляли до поля зору Павличук, малювалися з природи, були предметні, "фотографічно портретні" ("Кипариси", "Дерево", "Зорі Сімеїзу", "Дан", "Ніколета", "Натюрморт з чорним яблуком", "Натюрморт з трьома предметами").

Символічний метафоризм заявляв про себе в несподіваних образних сполучках, що примушували шукати конкретні аналогії, зіставлення, зроджували асоціативні паралелі ("Русалка Юлька в дитинстві", "Барани", "Корова").

Символізм мислення з роками не зникав, а, навпаки, посилювався через образні тлумачення станів, коли прийшла пора відмовитися від лінії на догоду фактурі, що, зрештою, передувало глибинним імплікаціям колоризму. Серії полотен "Ґрунти і пустелі", "Восьма лінія снігу" (1995-1996) вирішували, з одного боку, ідею самодостатності в проміжний період між лінією, малюнком і кольором, коли з'явилося означення фактури, і набував видової диференціації, як золоті, снігові і чорні ґрунти та пустелі, а з другого — художниця застосувала і фактуру, і живопис як писмотворчі мотиви образності. Таким чином, авторка пройшла еволюцію від лінії і малюнка до фактури, а від фактури її візуальні спостереження зосередилися на кольорі.

Останні шість років активного творчого життя Павличук присвячені розробці нових способів живописного мислення, використанню новітніх технологій і засто-

Представляти Іву Павличук у мистецькому соціумі Києва немає потреби: вона є одним з найбільш активних, творчо сформованих живописців радикальної орієнтації. У власних постмодерних аргументаціях Павличук послідовна і переконлива. Мисткиня має впевненість, що її творчість — це спосіб одкровення, вияву стану душі, повсякденного внутрішнього "опромінення світлом", спосіб передачі живих малярських імпульсів.

Симпатії Павличук виражають характер її зацікавлень мистецькими явищами, тобто видають логіку її живописних уподобань і стильових змін. Загалом можна простежити творче зростання художника упродовж відрізка того часу, коли українське мистецтво, починаючи з середини 80-х, зазнавало жаданих динамічних трансформацій. Але при усіх типологічних відмінах манери письма впродовж усього заактивізованого-спресованого 15-річчя беззмінно усталеною залишалася символічна означуваність усіх без винятку творів, що увібрали три основні якості зображення — монументальність, декоративність, фронтальність.

На першому етапі розвитку, протягом другої половини 80-х, у період зацікавлень неосецесією, символічне навантаження в творах Павличук несли лінія і малюнок, що визначали ма-

3

суванню різних матеріалів. Так народилася референтна колористика — "Генеалогія кольору", яка є підсумком розробки кількарічного живописного проекту, розрахованого на опосередковані зв'язки з віртуальним світом. У підсумку з'явилася серія композицій оптично-візуального спрямування "Мерохромії", де копір набував у динаміці зростання своєї основної світлоносно-ї внутрішньої функції. Найбільшим здобутком у цих мистецьких спостереженнях Павельчук стала муралістична концентрація її творчості, зорієнтованість на новий метапростір.

Паралельно велася праця над циклами "Палітри" і "Копір". Пошук був зведений до логічного розрахунку, аби виявити динаміку "копінного звучання", вивільнити копір від невласливої йому гравітації і тим самим спровокувати його стосовно стрижневого тла. Її чорний міг втілитися під дією контрастів у Фіолетовий або набути ознак Жовтого. Наголос робився на фізично-оптичній сутності барви, нюанси могли регулюватися здатністю відчутти власну духовну субстанцію, перейти в таку форму буття, яка веде до народження нових контрастів або згармонійованих поєднань.

Шість років творчих пошуків на зрізі референтної колористики були сповнені особливою напругою, через яку молода, вольова, сильна людина доводила пріоритети свого індивідуального бачення й стверджувала власне право на творення в нефігуративному живопису нових мистецьких вартостей. Метою був пошук трансцендентних

впливів Кольору на людину. Через це Копір виступав як реалізатор власних мрій, бажань, стаючи індивідом, що "диктує" волю, набуває якостей одухотвореної матерії.

За таких умов виникла потреба в апеляції до нових технічних матеріалів, в даному випадку плексигласу як найбільш індивідуального, на перший погляд, але при ближчому ознайомленні виявилось, що він з найбільшою сенсуальною силою відбиває метадійство кольору в заданому ідеальному просторі. Віртуальність об'єкта передбачала, однак, залежність кольору від зміни середовища, характеру освітлення, народження нових контактних з'єднань з тлом і тим, що є "за ним". Зароджувалися тим самим багатогранні здатності кольору до життя, навіть без волі автора.

Серія референтної колористики Павельчук стверджує символічну наповненість кольору, його здатність до перевтілень у нові емоційні стани. Це яскраво підтверджують назви картин: "Туга Червоного за яскраво-Блакитним", "Час, коли від Червоного залишилася тільки назва, — забутий усіма Фіолетовий", "І Фіолетовий був Червоним" (1995-2000) і т.д.

Її мистецький світ осяяний вогнем неспокою, і в ньому нема найменшого куточка для самовтіхи або самозадоволення, вона несе своїми творами красу через копір: кожен його відтінок, сила звучання, цезури, інтервали, свічіння виконують психологічні функції, почувають себе комільфо у полі силового сприйняття, відмежовуючись від

реальних координат. Немає сумнівів — засади референтної колористики в сучасному архітектурно-зурбанізованому середовищі заявляють про себе доволі впевнено. Вони є ознакою нинішнього часу і при тому вісником добрих починань у галузі майбутнього муралістично-візуального малярства.

Референтна колористика, що з'явилася в ескізах у 1986 році, була успішно реалізована в артпроекті "Туга Червоного за яскраво-Блакитним", який виборов грант міжнародного Московського "Салону-2001". Проект Іви Павельчук був визначений як один з кращих в українській та російській пресі... Воістину синкретичний характер має генеалогія кольору Павельчук, яку мисткиня стверджувала впродовж останніх років.

1. Іва Павельчук. Колоски. Полотно, олія, 1997.
2. Туга Червоного за яскраво-Блакитним. Полотно, олія, 2000.
3. Туга Червоного за яскраво-Блакитним. Диптих. Полотно, олія, 1995. Приватна збірка А.Краско.